სტამბა და რედაქცია
ტფილისი, სასახლის ქ.:
თავ.-აზნაურთა ქარვასლა.
ხელის-მომწერნი გაზეთის დასაკ[ვ]... მიმართავენ რედაქციის დილის
–3 საათამდე და საღამოს 6—...
„წ. კ. საზ." წიგნის მაღაზიას.
ხელ-მოუწერელ წერილებს რედაქცია არ ბეჭდავს.
პირ-პირ მოლაპარაკება რედაქტორთან შეიძლება ყოველ დღე.
ტელეფონი № 363

ცნობის ფურცელი

პოლიტიკურ-ლიტერატური გაზეთი

გაზეთის ფასი
ერთის წლით 6 მან., ერთის თვით 60 კაპ.
თითო ნომერი 3 კაპეკი
ფასი განცხადებისა
ჩვეულებრივი სტრიქონი პირველ გვერდზე 10 კაპ., მეოთხეზე—5 კ.

Типографія и Редакція
„Цнобисъ Пурцели"
Тифлисъ, Дворцовая ул. д. Дворянства.
Телефонъ № 339

წლის დამლევამდე
გაზეთი „ცნობის ფურცელი"
ეღირება 3 მან.

ქართულმა დრამატიულ საზოგადოების გამგეობამ
ორიგინალური პიესების რეპერტუარის გასამდიდრებლად
დანიშნა ამგვარი პიესებისათვის
სამი პრემია 120, 80 და 50 მანეთი
ხოლო გადმოთარგმნილ პიესებისათვის 50, 30 და 20 მან.

ამისათვის მოიწვევს ქართველ მწერლებს წარმოადგინონ ავიანთი ნაწარმოები, რომლებიც განხილული იქმნებიან გამგეობისა და მის მიერ მოწვეულის პირების თანადასწრებით და უკეთესი და სცენისათვის გამოსადეგ პიესებს დაენიშნება ღირსების დაგვარად ზემო-ხსენებული პრემია.

პიესები უნდა გამოუგზავნოს გამგეობას არა უგვიანეს 15 ... ავტორებისაგან ხელმოუწერელნი უნდა იყვ... ხოლო სახელი და გვარი ცალკე დაბეჭდილის კონვერტ... უნდა იყოს მოხსენებული და ეს კონვერტი პიესასთან ერთად წარმოდგენილი. (12—2)

!!მგზავრთა საყურადღებოდ!!
ახლად გაგსნილი ქართველ მგზავრთათვის
მორთული ოთახები
„აზაშა"
ტფილისში მეორე მიხაკის ქუჩაზე, მელიქიძის სახლებში

ეს მორთული ოთახები მართლაც და მომარჯვებულნი და მოხერხებული ... ... ტფილისის ვოგზალი[ს] მახლობლად და 1 წორიდ კარებზე უდგას აგვტიალის კონკა.

ოთახები საგანგებოდ და სუფთად არის მორთული და თან სუფთა, წმინდა და სინათლიანი. მოსამსახურე თავაზიანი და მარდი.

ფასი სამაგალითოდ იაფია
50 კაპიკიდან 1 მან. 50 კაპიკ. დღეში თვეობით უფრო იაფი.

დავშთები მარად პატივისცემული ნიკო თოფურია. (10—10)

!!მგზავრთა საყურადღებოდ!!
!!მგზავრთა საყურადღებოდ!!

მაზნის, 10 მკათათვეს, საღამოს 8 საათზე ტფილისის სათავად-აზნაურო ბანკის დარბაზში დანიშნული საგანგებო საზოგადო კრება ... ... ამხანა... ...ების

„მუშაკავშირისა":
ესკრება გაგრძელდება, 20 თიბათვეს შემდგარი კრებისა და ამისათვის იგი კანონიერი იქმნება რამდენიც უნდა დაესწროს მას წილის პატრონი.

წევრთ ამხანაგობისა არ გაეგზავნე ბათ ცალკე მოწვევის ბარათები.

სამკურნალო და ამბულატორია
ს. ბ. თოფურიასი
ქუთაისში.

სამკურნალოში 50 საწოლია ავადმყოფთათვის მიიღებიან ავადმყოფნი: შინაგანისა, ნერვების, საქირურგო, თვალისა და დედათა ავადმყოფობისანი,

გადამდებ სენით ავადმყოფნი, არ მიიღებიან.

ავადმყოფთ სინჯავენ დილის 11 საათიდგან ნაშუადღევის 3 საათამდე. შინაგან და ნერვების ავადმყოფობას სწამლობს ს. ბ. თოფურია. საქირურგო თვალების ავადმყოფობას და სიფილისს ფ. კ. ზერრატი.

დედათა ავადმყოფობას მკურნალი ქალი მ. თ. ქობანი.

ამბულატორიასთან არის კაბინეტი, საექიმო და საბაქტერიოლოგიო გამოკვლევისათვის, ელექტრონით წამლობისათვისა და მასაჟისათვის.

სამკურნალო დირექტორი ს. ბ. თოფურია

Лечебница С. В. Топурія въ Кутаисѣ

ახალი ამბავი

*** **აბასთუმანი.** 6 ივლისს უეცრივ გაავდარდა. წირვის შემდეგ მთელი ცა ღრუბელმა მოიცვა. სამნახევარ საათზე წამოვიდა საშინელი ნიაღვარი და ჭექა-ქუხილი, ზედ მოჰყვა მეტად მსხვილი სეტყვა, რომელიც ქათმის კვერცხის ოდენა იქნებოდა. სეტყვამ გასტანა ხუთმეტ წუთამდე. მრავალი შუშა-მინები დამტვრეულ იქმნა. საღამო დროს გადაიდარა.

აბასთუმანი. 6 ივლისი. დღეს ალსრულების მეცხრე დღეს მემკვიდრე ცესარევიჩის გიორგი ალექსანდრეს ძეს გვამი სასახლიდან გასვენებულ იქმნა ალექსანდრე ნეველის ტაძარში. ლიტანიის შემდეგ კუბოს მოხადეს ოქროთი ნაქსოვი ფარჩა, მემკვიდრე ცესარევიჩის ბაირაღი და მას შემდეგ კუბო დახურეს. გალობის დროს კუბო ასწიეს დიდმა მთავარმა ნიკოლოზ მიხეილის ძემ, მთავარ-მართებულმა გოლიცინმა, ღენერალ-მა თავ. დოლგორუკოვმა, ოლსუფიევმა, ამილახვარმა, ამერიჯიბმა, ბობიკოვმა, ნიკოლაევმა, გუბერნატორმა სვეჩინმა, ექიმმა აიკანოვმა და სხვებმა გაიტანეს სასახლიდან, სასახლის ბაღში კუბო დასდგეს ოქროს საკაცურზე, რომელიც კუბოიანად ასწიეს მემკვიდრე ცესარევიჩის ამალამ. საშინელი სიჩუმე ჩამოვარდა, რომელსაც არღვევდა მხოლოდ ქვითინი, ხალხი ძირს დაემხო დაჩოქილები. ჯარებმა ჩვეულებრივის წესით პატივი სცეს. ორი სამხედრო ორკესტრი შესაფერს სავალობელს უკრავს. ყველა ეკლესიებში სამგლოვიარო ზარი დაჰკრეს. ხალხის ქშინვა და ქვითინი შეუერთდა სამგლოვიარო გოდებას. სწორედ ათ საათზე სამგლოვიარო პროცესია დაიძრა ტაძრისაკენ შემდეგის წესით: წინ მიუძღოდა ცერემონმეისტერი კონიარი კვერთხით, მას შემდეგ მიჰქონდათ მემკვიდრე ცესარევიჩის ორდენები ფლიგელ ადიუტანტებს, კავალერიის უნკრებს დროშები, მგალობელთა გუნდი, სამღვდელობა, სემინარიის რექტორის ეპისკოპოსი გერმოგენითურთ. მემკვიდრე ცესარევიჩის მოძღვარი დეკანოზ რუდნიევს მიჰქონდა ხატი წმ. გიორგი ძლევა-მოსილისა. კუბო ნაჭედი ოქროსაგან არის და ზედ ლურბები აქვს გამოქანდაკებული, კუბო გადაფარებულია ოქროს ნაქსოვი ფარჩით და ცესარევიჩის ბაირაღით, კუბოს გარშემო მორიგი აფიცრები დგანან ტენგინის პოლკისა. კუბოს მისდევენ დიდი მთავარი ნიკოლოზ მიხეილის ძე, მთავარ-მართებელი თავ. გოლიცინი, ღენერალი თავ. დოლგორუკი, ოლსუფიევი, ამილახვარი, ამირაჯიბი, ბიბიკოვი, ნიკოლაევი და სხვანი, გუბერნატორი სვეჩინი, ექიმი აიკანოვი, ლეიტენანტი ბოისმინი, ხელსტრემი, ცესარევიჩის ამალა, ლორდენი სიმონსონი, გოლიცინის ამალა, ექიმი სამკურნალოსი გოპძითურთ, სამხედრო და სამოქალაქო უწყებების პირნი, დეპუტაციები ტფილისიდან, ... სხვათა რჯულთა სამღვდელოება, გვირგვინები, მტირალნი მსახურნი ცესარევიჩისა, ჯარები, დაღესტნის ... ზირის პოლკი, ტენგინის პოლკი დროშებით და სამხედრო მუსიკ...

კათ ურიცხვი ხალხი, რომელიც მდუღარედ სტიროდა. პროცესია გაიჭიმა ნახევარ ვერსზე, გზა ყვავილებით იყო მოფენილი, ყველა სახლებზე შავი ბაირაღებია გამოფენილი. 11 საათზე პროცესიამ მოაღწია ეკლესიას. ეკლესიის ეზოში კუბო აიღეს ხელში დიდმა მთავარმა ნიკოლოოზ მიხეილის ძემ, ღენერლებმა, გუბერნატორმა და შეიტანეს ტაძარში და დასდგეს სამგლოვიარო საფეხურებზე, ბალდახინის ქვეშ, რომელსაც ზედ დიდი მთავრის გვირგვინი ჰქონდა აღმართული ყვავილებისაგან. პანაშვიდის შემდეგ მუხლმოდრეკით ტფილისის სემინარიის რექტორმა გერმოგენმა წარმოსთქვა გრძნობიერი სიტყვა.

პანაშვიდის გათავების შემდეგ კარის სამღვდელოებამ გარდაიხადა ლიტურღია, რომელსაც დაესწრენ: მთავარ-მართებელი გოლიცინი და ღენერლობა, სხვადასხვა თანამდებობის პირნი და მალაკნის ქალი ანნა დოსაევისა

კუბოს დარაჯობენ უოველთვის მორიგობით: ღენერალ ადიუტანტი, კამერგერი, ფლიგელ ადიუტანტი და კამერ იუნკერი, კუბოს გვერდზე დარაჯობენ აფიცრები, უნტერ-აფიცრები ტენგინის პოლკისა. წირვის შემდეგ ხალხი მიუშვეს კუბოსთან. მთელი ტაძარი შავ ძაძებშია მორთული.

კუბოზე დასდეს გვირგვინები აბასთუმანის სასახლეში მსახურთაგან, აბასთუმნელებიდგან, ქ. ოდესიდან, ახალციხის სამაზრო მოხელეთაგან, მოვაჭრე მირაქოვისაგან, კუზანოვისაგან რეშელისაგან და კ[illegible]ლჩევისგან.

როცა კუბო გაასვენეს სასახლიდგან საშინელი სეტყვა და ნიაღვარი მოდიოდა.

გუბერნატორმა კუბო შეამკო გვირგვინებით, რომელზედაც ეწერა „ტფილისის გუბერნიისაგან“.

გუშინ წინ ჯვართან საყოველთაო პანაშვიდი გადიხადა არხიმანდრიტ გერმოგენმა, მერე სემინარიის ინსპექტორმა დიმიტრიმ. პანაშვიდები ხალხისათვის ყოველ დღე სრულდება აუარებელ მლოცველთა თანადასწრებით.

ბევრნი იძულებულნი იყვნენ ღამე ტყეში გაეტარებინათ ადგილის და ბინის უქონლობის გამო როგორც სასტუმროებში აგრეთვე კერძო სახლებში.

ქუთაისი. ხუთს ივლისს ქუთაისის საბჭოს საგანგებო სხდომაზე ქალაქის მოურავისაგან მოუსმენია რა სამწუხარო ამბავი მემკვიდრე ცესარევიჩის აღსრულებაზე დაუდგენია: 1) გამოეცხადოს უქვეშევრდომესი გრძნობა ხელმწიფე იმპერატორს და დედოფალ იმპერატრიცას მარიამ თეოდორეს ასულს და ღრმესი მწუხარება ქუთაისის მკვიდრთა იმ უბედურების გამო, რომელიც ეწვია სახელმწიფო გვარეულობას. 2) შეამკოს კუბო გვირგვინით ქუთაისის საქალაქო თვით-მართველობისაგან და 3) ეს სხდომა ნიშნად ღრმა მწუხარებისა დაიხუროს და ეხლავე გარდახდილ იქმნას პანაშვიდი ხმოსნების გამგეობის და ყველა მოხელეთა თანადასწრებით.

⁂ **დედოფალი იმპერატრიცას ჩამობრძანება სახლობითურთ ბათომში.** როგორც დეპეშიდან სჩანს დღეს ქ. ბათომში ჩამობრძანდება დედოფალი იმპერატრიცა მარია თეოდორეს ასული, დიდი მთავარი მიხეილ ალექსანდრეს ძე, დიდი მთავრინა ქსენია ალექსანდრეს ასული, დიდი მთავრინა ოლღა ალექსანდრეს ასული, დიდნი მთავარნი ალექსი ალექსანდრეს ძე და ალექსანდრე მიხეილის ძე, ეს უავგუსტესი პირნი ბათომს მიეგებებიან ღვთად აღსრულებულის მემკვიდრე ცესარევიჩის გიორგი ალექსანდრეს ძეს გვამს და ბათომიდან გაჰყვებიან პეტერბურღამდე.

ეჭვი არ არის დღეს მთელი საქართველოს მკვიდრნი განურჩევლად წლოვანობისა და სქესისა შეუერთებენ თავიანთ ცხარე ცრემლებს ყოვლად მწუხარე და ჰმუნვით აღვსილ დედოფლის დედის ცრემლს და მით გაუადვილებენ უნუგეშო დედას თავის მწვავს და უკურნავ სევდა მწუხარებას.

⁂ **ეგზარხოსის გამგზავრება ბორჯომში.** გუშინ დილით გაემგზავრა ბორჯომში ყოვლად უსამღვდელოესი საქართველოს ეგზარხოსი ფლაბიანე, რომელსაც თან ახლავს სამღვდელოება და მგალობელთა გუნდი.

⁂ **პანაშვიდი მემკვიდრე ცესარევიჩზე ფოთში.** როგორც გაზეთ „კავკაზს“ აუწყებენ, ფოთში კვირას ფოთის საკათედრო სობოროში, ყოვლად სამღვდელო გურია სამეგრელოს ეპისკოპოსს ალექსანდრეს პანაშვიდი გადაუხდია აღსრულებულის დიდი მთავარის და მემკვიდრე ცესარევიჩის გიორგი ალექსანდრეს ძის სულის მოსახსენებლად, პანაშვიდს დასწრებია დიდ ძალი ხალხი და სხვათა შორის ქალაქის მოურავი ნ. ნიკოლაძე, ქალაქის გამგეობა, ხმოსნები, წარმომადგენელნი სხვა და სხვა დაწესებულებათა, ამ დღეს მთელი ქალაქი სამგლოვიარო ძაძაში იყო შემოსილი.

ყოვლად სამღვდელო ალექსანდრეს [illegible] ქ. ფოთში ყოველ დღე პანაშვიდები იქნება გარდახდილი აღსრულებულის მემკვიდრე ცესარევიჩის სულის მოსახსენებლად.

⁂ **პროფესორ ალექსანდრე ხახანაშვილის განმარტება.** ეს ორიოდე თვე იქნება რაც ბათომის გაზ. „ჩერ. ვესტნ.“ იბეჭდება წერილები სხვა და-სხვა შინაარსით მოწერილი ალ. ხ. (Ал. Х—овъ) სწორედ ისე, როგორც ჩვენი ახალგაზდა პროფესორი აწერს ხოლმე. ამის გამო ბევრნი გაკვირვებულნი იყვნენ, თუ პატივცემული ალ. ხახანაშვილი როგორ ღებულობს მონაწილეობას ბათომის გაზეთში, მაგრამ ჩვენდა სასიხარულოდ, გუშინდელ „ნოვ. ობოზ“ დაწერილია ალ. ხახანაშვილის განმარტება, რომ ბათომის გაზეთის თანამშრომელის Ал. Х—овъ-ის წერილები მე არ მეკუთვნისო.

⁂ **განსვენებული ბარონ ნაკოლაის ცხედარი** გუშინ-წინ ჩამოიტანეს ტფილისში თავისივე სახლში, გუშინ განსვენებულის ცხედარი სახლიდან გაასვენეს ლიუტერანთა ტაძარში, სადაც პანაშვიდი იქმნა გარდახდილი, დიდძალი საზოგადოება და მრავალი მოხელეთა და სხვა და სხვა თანამდებობის პირთა თანადასწრებით. განსვენებულის ცხედარი ლიუტერანთა ტაძარში დარჩება სამი დღე და ღამე და მერე აქედან სამხედრო გზით წაასვენებენ პეტერბურგს და იქიდან ფინლანდიაში თავის მამულში მონრეპოში და დაკრძალავენ იქ საგვარეულო საფლავში, სადაც მარხია განსვენებულის მეუღლე, ჩვენი ქვეყნის ქალი თავადის ჭავჭავაძის ასული.

⁂ **სამოსამართლო განყოფილება დ. ჩხარში.** ქუთაისის საოლქო სასამართლოს თავმჯდომარე იუწყება, რომ ამ წლის პირველ აგვისტოდან დაბა ჩხარში გაიხსნება სამოსამართლო განყოფილება მომრიგებელი მოსამართლე და გამომძიებელი, ეს განყოფილება განასამართლებს ჩხარის, ტერჯოლის, მუხურის სახანოს, სხეითისა და კაცხის სოფლის საზოგადოებათა საქმეებს. ამ განყოფილების მომრიგებელ მოსამართლედ დანიშნულია შორაპნის მომრიგებელ მოსამართლის თანაშემწე ონკელი.

⁂ **ქაღალდის ფულის გამოცვლის ვადა.** საფინანსო მინისტრი აცხადებს, რომ ქაღალდის ფულები 25 მ. 10 მ. და 5 მანათიანები გამოჭრილნი 1887 წ. უნდა გამოიცვალონ ნელნელა და მათი გამოცვლის უკანასკნელი ვადა დანიშნულია ამ წლის დამლევს ესე იგი 31 დეკემბერს 1899 წ.

ვაცნობებთ რა ამას ჩვენ მკ[illegible]
ხველებს, მივაქცევთ [illegible]
ღებას მასზე, რომ თუ ხსენებუ[illegible]
25, 10 და 5 მანათიანი ფულ[illegible]
დროზე არ გამოცვალა, მერე ა[illegible]
გამოცვლიან და ტყუილა უ[illegible]
ლოდ დაიკარგება. წინათაც ბ[illegible]
დაუდევრობით ასე დაკარგვია[illegible]

⁂ **გურია.** მშვენიერა ყახ[illegible]
და ამინდი. მთელს გურიაში წელ[illegible]
მოსავალს კარგი პირი უჩანს,
ამის შემდეგ არაფერმა გვიმტ[illegible]
ასე, რომ ხალხი დიდს სიხა[illegible]
მისცემია მოსავლის იმედით.
არაფრად აგდებს დღევანდ[illegible]
გაჭირვებას. ჩვენი დამლუ[illegible]
მაინც მუდამ წელიწადს ქარ[illegible]
წელსაც იჩინა ცოტა თავი, მაგ[illegible]
საიმისო ზარალი ვერა მოახდინა[illegible]
ამინდმა მოსავალს ძლიერ შე[illegible]
წყო ხელი და თუ ამის შემდეგ [illegible]
გვიღალატა, გურიაში საუცხო[illegible]
მოსავალი იქნება; აგერ ერთ კ[illegible]
რაზე მეტია, რაც ზომიერად წვ[illegible]
და ყანებსაც ძლიერ უხდება. [illegible]
ლვა ჯერ არ ყოფილა და [illegible]
შემდეგ რა იქნება, ვინ იცი[illegible]

ს. ჰანჭათ[illegible]

სამეურნეო ცნობ[illegible]

ხეხილების გამრავლება.

([illegible])

32 კითხვა. რა [illegible]
თესოს თესლები?

მიგება. მსხლისა, ვაშლი[illegible]
კომშის თესლები უნდა დაი[illegible]
ღვინობის ანუ გიორგობის თვ[illegible]
მხოლოდ: გარგარისა, ჰერამი[illegible]
ატმისა, ნუშისა, ქლიავისა, ბ[illegible]
სა და ალუბლის თესლები უ[illegible]
დაითესოს ერთ თვეს უკან ე[illegible]
რამწამს ნაყოფს მოაშორებთ კ[illegible]
კას. დიდი დანაკლისი არ [illegible]
ნება თუ დაითესა სხვა თესლ[illegible]
თან ერთად, ოღონდ დათესის დროს სახეში უნდა იქონიოთ, რომ ცივ ქვეყნებში თესლები უნდა დაითესოს ადრე ესე ღვინობისთვეში, ცხელ ქვეყნებში კი გიორგობისთვეში. შეიძლება აგრეთვე ქრისტეშობისთვეშიდაც თუ მიწა არ არის გაყინული.

33 კითხვა. როგორი ნიადაგი უნდა იყვეს თესლების დასათესათ?

მიგება. თესლების დასათესათ უნდა იყვეს ნიადაგი: ღონიერი, სუმბუქი, და ფხვიერი; არ უნდა იყვეს ძალიან ნოყიერი და არც ძალიან მმრალი ნიადაგი.

34 კითხვა. როგორ უნდა მომზადდეს ნიადაგი თესლების დასათესათ?

მიგება. მიწა ღრმად უნდა მოიხნას ან დაიბაროს ბარით, [illegible]
ამოირჩეს კლერტი, ქვა, ბალ[illegible]

*) იხ. «ცნ. ფურც.» № 860.

შემდეგ კარგა გაითოხნოს ან დაიფარცხოს მერე გაკეთდეს კვლები.

35 კითხვა. რა სიგანით უნდა გაკეთდეს კვლები?

მიგება. ადვილათ გასამარგლად, და მოსარწყავად კვლები უნდა გაკეთდეს არშინ ნახევარზე ან ორ არშინზე, და ან ნახევარ არშინზე კიდევ კვლებს შუა გასავლელი გზები.

36 კითხვა. როგორღა უნდა დაითესოს თესლები?

მიგება. კვლების სიგანეზედ (поперегъ) თოხით გააკეთეთ პატარ-პატარა არხები, ამ პატარა არხებში დათესეთ თესლი, ასე რომ თითესლის გარეშემო უნდა იყვეს თავისუფალი ადგილი ე. ი. უნდა დაითესოს არც ხშირათ და არც თხლათ.

37 კითხვა. რა სიშორეზედ უნდა დაკეთდეს პატარა არხები?

მიგება. ერთი პატარა არხი მეორეს უნდა შორავდეს ოთხი ვერშოკითა.

38 კითხვა. რა სიღრმეზედ უნდა დაკეთდეს პატარა არხები?

მიგება. კურკიან თესლების დასათესათ: ე. ი. გარგარისთვის, ატმისთვის, ნუშისთვის, ქლიავისთვის, ბლისთვის, ალუბლისთვის არხები უნდა გაკეთდეს ვერშოკ ნახევრიდგან ორ ვერშოკამდისინ სიღრმეზედ. წვრილი თესლების დასათესად ე. ი. ვაშლისთვის, მსხლისთვის, და კომშისათვის, არხები უნდა გაკეთდეს ორი ვერშოკის სიღრმეზედ.

39 კითხვა. რა ყურის გდება უნდება თესლებს დათესვის შემდეგ?

მიგება. თესლებს ზემოდგან უნდა მიაყაროთ მიწა, ფოცხით გადაასწორეთ და სუმბუქათ უნდა დასტკეპნოთ, მერე კვლები უნდა მოირწყას ვედროებით, ზედ გაკეთებულ სარწყავით. თუ თესლების ამოსვლამდისინ კვლებს მოერივა ბალახი, მაშინ უნდა გაჰმარგლოთ, და დრო გამოშვებით კვლები უნდა მორწყათ, რომ ზემო ნიადაგი არ გაუხმეს კვლებს.

40 კითხვა. როდის-ღა ამოდის დათესილი თესლები?

მიგება. შემოდგომაზედ დათესილი თესლები ამოდიან მიწიდგან ზაფხულზე.

41 კითხვა. რა ყურის გდება უნდა ამოსულ მცენარეებს ზაფხულობით?

მიგება. კვლები თავის დროზედ ... და გაიმარგლოს, მცენარეებს გარეშემო პატარა პალოებით ... უნდა აეჩვილოს და როდესაც ... მოითხოვს უნდა მოირწყას.

... კითხვა. როგორ უნდა მო...ო მცენარეებს შემოდგომა...?

...გება შემოდგომაზედ მცენარეები უნდა ამოვიღოთ მიწიდამ, ფესვები ცოტათი უნდა მოვაკვეცოთ, მერე უნდა დავრგათ სხვა ახლათ მომზადებულ ადგილას. მცენარეები უნდა დაირგას რიგზედ, ასე რომ ერთი მცენარე მეორეს უნდა შორავდეს ოთხი ვერშოკითა, მცენარეებს შუა გზები უნდა იყვეს ერთი არშინის სიგანეზედ. მცენარეები უნდა დაირგას პატარა ხელ დასაჭერ პალოთი, რომელითაც მიწაში აკეთებენ ნახვრეტებს, შემდეგ რგავენ მცენარეს, დარგვის დროს პატარა პალოებით მიწა უნდა მიებჯინოს მცენარეს, რომ მცენარეს გარეშემო არ დარჩეს ცარიელი ადგილი, რომელიც გაიმსება ხოლმე წვიმის წყლით ან თოვლით, და მცენარეს ულპობს ფესვებს.

არჩილ დარეჯანაშვილი.

(შემდეგი იქნება)

გლეხთა შესახებ კანონები.

მოგვყავს აქ თარგმანი იმ კანონებისა, რომელიც დადგენილია გლეხთა და გლეხთა საზოგადოებათაგან სახელმწიფო ხარჯისა, საბატონო გარდასახადისა და კერძო ვალების გარდახდევინების შესახებ.

ამოწერილობა კანონიდან გლეხთა და გლეხთ საზოგადოებათაგან კერძო ვალების გადახდევინების შესახებ.

მუხ. 24. ბატონყმობიდან განთავისუფლებულ გლეხების შესახების საზოგადო დებულ.

შენიშვნა 3. ფულის გადახდევინება გლეხებისაგან შეიძლება სახელმწიფო სოფლების კეთილ-განწყობილების წესდების 384—408 მუხ. თანხმად. იმ ფულიდან, რომელიც შესდგება გლეხის გაყიდულ ქონებიდან გარდასახდის დასაკმაყოფილებლად, პირველად უნდა სრულიად შეივსოს სახელმწიფო „ნედოიმკები“ და საბატონო გარდასახადი და აგრეთვე სასოფლო ხარჯები, დანარჩენიდან კი სხვა გარდასახადი ვალის და გვარად.

შენიშვნა 4. (გაგრძელ. 1879 წ.) 1878 წლის უმართებულესის სენატის პრიკაზით, გამოიცა ამა მე-24 მუხლის მე-3 შენიშვნის განსამარტებლად, შემდეგი განსაკუთრებული წესები:

მე 24 მუხ. დამატება (შენიშვნა 4). წესები, თუ რა რიგად უნდა გადაჰხადეს გლეხებს და გლეხთა საზოგადოებას კერძო ვალების სასამართლოთა გარდაწყვეტილებით.

1. იმ შემთხვევაში, როდესაც გლეხთა საზოგადოება, ანუ გლეხი არ იხდის სასამართლოს მიერ გარდაწყვეტილს მისდა გარდასახდელს ვალს, სასამართლოს ბოქაული გადებულია, სახელმწიფო სოფლების წესდების მე-384 და 385 მუხ. თანახმად, დაუნიშნოს ვადა, რომლის განმავლობაშიაც მოპასუხე მოვალეა გარდაიხადოს თავისი ვალი.

2. დანიშნულის ვადის შემდეგ, შემთუ მოპასუხემ არ გადაიხადა თავისი ვალი, ბოქაულს შეუძლიან შეუდგეს მისის ქონების აღწერას; ამასთან ქონების აღწერას აუცილებლად უნდა დაესწროს სოფლის „სტაროსტა“ და სათემო მამასახლისი *) იმის გამოსარკვევად, თუ გლეხის ქონებიდან რომელი ნაწილი შეიძლება გაიყიდოს მომჩივრის დასაკმაყოფილებლად ისე, რომ არ დაირღვეს გლეხის მეურნეობა.

3. ქონების გაყიდულ ფულიდან, თანახმად იმ ცნობისა, რომელსაც მიიღებს ქვემდებარე თემის გამგეობისაგან, ბოქაული მოკალეა დააკმაყოფილოს ჯერ მოპასუხე გლეხის სახელმწიფო ხარჯის „ნედოიმკა“, სასოფლო ხარჯი და გამოყიდვის გარდასახადი, ანუ საბატონყმო ხარჯი, და დანარჩენი ფული კი მოანდომოს მოვალისა და სასამართლოს ხარჯის დაკმაყოფილებას

4. გლეხთა საზოგადოების კერძო ვალების გარდასახდევინებლად სასამართლოს ბოქაულმა უნდა აღწეროს მთელის საზოგადოების უძრავი ქონება.

5. სასამართლოს ბოქაულისაგან შედგენილი სია უნდა იქმნას წარდგენილი განსახილველად ადგილობრივ მაზრის გლეხთა საქმეთა საკრებულოში, ანუ მომრიგებელ-შუამავალთან (იმ ადგილებში, სადაც თანამდებობა მომრიგებელ-შუამავალთა არ არის გაუქმებული), რათა მათ აღნიშნონ, რომელი ქონება შეადგენს აუცილებელ საჭიროებას გლეხის მეურნეობისას და რომელი არ უნდა იყოს გაყიდული, რომ არ დაეცეს და არ დაემხოს გლეხის მეურნეობა.

6. საბატონო ვალის და დამატებათის გამოსასყიდ ფულის „ნედოიმკების“ გარდახდევინება გლეხთა საზოგადოებისაგან შეადგენს საგლეხო დაწესებულებათა საქმეს და არა მომრიგებელ-მოსამართლეებისას, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც გლეხთა საზოგადოება, რომელსაც ამ გარდასახადს სთხოვენ, მებატონეს დავას აუტეხს.

126 მუხ. გამოყიდვის დებულებასა: გლეხებს გარდახდებათ გამოსყიდვის ხარჯი იმათ კერძო ვალების უპირატესად და ამასათვის ვიდრე გამოსყიდვის ფული არ იქნება შევსებული, გლეხების კერძო ვალების გადასაწყვეტად არ გაუქმდებათ გამოსყიდვით შეძენილი მაწები და აგრეთვე მეურნეობისა და მრეწველობისათვის აუცილებლად საჭირო იარაღები.

257 მუხ. სრულიად რუსეთის ადგილობრივ წესდებისა: საბატონო გარდასახადი გარდახდებათ გლეხებს ისევე სასტიკად, როგორც სახელმწიფო გარდასახადი, გლეხთა ყველა სხვა ვალის უპირატეს რა ფულიც უნდა იყოს — საიჯარო, სახელმწიფოსთან შეკრულ პირობისა და ვალდებულებისა, ანუ კერძო კაცთა და დაწესებულებათა.

384—407 მუხ. სახელმწიფო სოფლების კეთილ-განწყობილების წესდებისა. რა წესითა და რიგით უნდა იქმნას შესრულებული სასოფლო და სათემო დაწესებულებათა განაჩენები.

384. მუხ. თუ მოპასუხეს არ შეუძლიან დააკმაყოფილოს მოვალე და გარდაუხადოს მისგან მისჯილი ფული, ამ შემთხვევაში ახალი ვადა ეძლევა.

385 მუხ. ახალი ვადა უნდა დაინიშნოს ერთი კვირიდგან ორ თვემდე იმის მიხედვით, რამდენად დიდია ვალი და რა საშუალება აქვს მოპასუხეს ვალის გარდახდისა. („ივ.“)

(დასასრული იქნება)

*) ჩვენში მამასახლისი.

ყურმოკრული საუბარი

— როგორ მოგეწონათ ჩემი ხმა?

— ჰო, თქვენ შეგიძლიანთ პირდაპირ.....

— ოპერაში შევიდე არა?

— ოპერაში კი არა, ჩვენ იარმუკაში ბაღებს მიებართ და „კიტრი ხიარ აგურეც“ იძახით.

* *

— ჩვენებიანთ მამული ჩემი სოფლიდამ, მდებარეობს სამოც ვერსზედ და ამასთანავე საშინელი ცუდი გზაა, ისე სწრაფად მივსრიალდები ველოსიპედით, რომ ერთ საათ ნახევარში იქ დავიბადები ხოლმე!

— მგონია ბაგეთა თქვენთაგან უფრო სწრაფად მოსრიალებენ ტყუილები, ვიდრე თქვენი ველოსიპედი.

წვრილი ამბავი

ცოლების ღალატზე სტატისტიკას, მოგეხსენებათ, ეხლა მეტათ დიდი გასავალი აქვს. რა საქმეშიც გინდათ, რომ ის არ გამოიყენოთ. სხვათა შორის ლეიპციგელს პროფესორს კესტნერს შეუკრებია სტატისტიკური ცნობები... ცოლების ღალატის შესახებ სხვა-და-სხვა სახელმწიფოში. ამ ცნობებიდგან პატივცემულ მეცნიერს ის დასკვნა გამოუყვანია, რომ ნემეცს ცოლი 7-ჯერ ჰღალატობს, ბელგიელს—6 ჯერ, ინგლისელს—5-ჯერ, ავსტრიელს—4-ჯერ, იტალიელს—3-ჯერ, ფრანგს—2-ჯერ, და სხვა-და-სხვა. ამ რიგად ყველაზედ მეტად მოტყუებულნი ცოლებისაგან ნემეცები ყოფილან. საკვირველი აქ ის არის, როგორ და რიგურად ჰკრებავდა პროფესორი თავისს სტატისტიკურ ცნობებს.

დეპეშები

(«რუსეთის დეპეშათა სააგენტოსაგან»).

3 ივლისს.

პეტერბურგი. დედოფალი იმპერატრიცა მარიამ თეოდორეს ასული, დიდი მთავარი მიხეილ ალექსანდრეს ძე, დიდი მთავრინა ქსენია ალექსანდრეს ასული, დიდი მთავრინა ოლგა ალექსანდრეს ასული, დიდი მთავარი ...

ალექსანდრეს ძე და ალექსანდრე მიხეილის ძე 4 ივლისს პეტერბურგიდგან ბათუმში წაბრძანდნენ ღვთივ განსვენებულის მემკვიდრე ცესარევიჩის გიორგი ალექსანდრეს ძის ცხედარის დასახვედრად.

პარიჟი. თეატრში დერულედმა სიტყვა წარმოსთქვა საპლებისციტარო რესპუბლიკის საჭიროების შესახებ, ამასთან სასტიკად გაჰკიცხა საპრლამენტო რეჟიმი, მთავრობა და იმის საგარეო პოლიტიკა. საზოგადოებამ რამდენჯერმე ტაში დაუკრა ორატორს. არავითარი ინციდენტი არ მომხდარა.

პარიზი. „Journal des Debats“-ში დაბეჭდილია გძელი წერილი ღვთივ განსვენებულის მემკვიდრე ცესარევიჩის შესახებ. გაზეთი აქებს განსვენებულს და დასასრულ ამბობს: „ნება მისცეს იმისმა მშობელმა დედოფალმა იმპერატრიცამ საფრანგეთს, რომელიც ცესარევიჩს უყვარდა, შეუერთოს თავისი ცრემლები ცრემლებს რუსეთისას, რომელსაც იგი აღმერთებდა“.

ცინტენგოფი. დღეს, მრავალის ხალხისა და მოსკოვისა, პეტერბურგისა, რიგისა და პერნოვიდგან მოსულის სტუმრების თანადასწრებით, ყოვლად სამღვდელო აგაფანგელმა აკურთხა მართლ-მადიდებელთა ტაძარი, აგებული ცინტენგოფის მანუფაქტურის მუშებისათვის.

6 ივლისი

პეტერბურგი. დიდი მთავარი ვლადიმირ ალექსანდრეს ძე ცარსკოე სელოში დაბრუნდა.

დიდი მთავარი კონსტანტინე კონსტანტინეს ძე საზღვარ გარეთ წავიდა ჩერნოგორიის მემკვიდრე პრინცის დანიილის ქორწინებაზედ დასასწრებლად.

პარიზი. მაიორი მარშანი ჩარიცხულ იქმნა საზღვაოსნო ჯარის მე 4 რაზმში რომელიც ტულონშია.

განცხადებანი

სამკურნალო და სასარგებლო დასალევი

ქეფირი და კუმისი

ერთად ერთი ქარხანა, რომელიც არსებობს 1887 წ.

მოწონებული სამკურნალო უწყებისაგან და მენდლით დაჯილდოვებული ორს გამოფენაზე.

იყიდება მხოლოდ ო. კორონასთან ლორის-მელიქოვის ქუჩაზე ზუბალოვის სახლებში აფიცერთა საეკონომიო საზოგადოების წევრთათვის და მოწაფეთათვის, ფასი დაკლებული.

(100—42) ო. კორონა.

ტელეფონი 648.

ორთქლით მომუშავე სტამბა
ექვთიმე ი. ხელაძისა

ლორის-მელიქ. ქუჩა № 64, ქაშვეთის ეკკლ. ახალ შენობაში.

(არსებობს 1873 წლიდამ).

ტელეფონი 648.

სტამბამ ახლად მიიღო: ახალი სისტემის ორთქლით მომუშავე მბეჭდავი მაშინა დიდი ზომისა, მოწყობილი სათვლელი და საჭრელი ავტომატიური აპპარატებით.

მიღებულია ახალი შრიფტები ჰ. ბერტჰოლდის, ასოთ-საჭრელი ქარხნიდამ (ბერლინში) ყოველნაირი ზომისა და სახისა.

მომუშავეთა რიცხვი შევსებულია დახელოვნებული ოსტატებით [illegible] ყოველგვარ სასტამბო საქმეებს. ბეჭდავს ყველა ენებზე [illegible] და ევროპის ენებზე წიგნებს, ბროშურებს, ბლანკებს [illegible], პლაკატებს, განცხადებებს, აფიშებს, სადარბაზო ბარათებს და სხვ. და სხვ.

საქმის ასრულება დროზედ, სუფთად და ყველასთვის ხელმისაწვდომ[illegible] ტფილისის გარეშე შეუძლიან მოგვმართონ ამ ადრესით: въ Тифлисъ, Типографію Е. Хеладзе. (50—42)

Подписная цѣна на газету
„СВѢТЪ“
съ „приложеніемъ романовъ“
съ пересылкою и доставкою

На четверть года:

съ 1 января по 1 апрѣля	2 р.
« 1 апрѣля по 1 іюля	
« 1 іюля по 1 октября	
« 1 октября по 31 декабря	

На полгода:

съ января или съ 1 іюля . . . . 4 —

На девять мѣсяцевъ:

съ 1 апрѣля . . . . 6 —

На годъ:

съ 1 января . . . . 8 —

На иные сроки подписка не принимается.

ПРИМѢЧАНІЕ. Подписка на «Приложеніе Романовъ» къ газетѣ «СВѢТЪ» принимается лишь одновременно и нераздѣльно съ газетою на одинъ и тотъ же срокъ. Лица, выписавшія одну газету, могутъ получить впослѣдствіи «Приложеніе Романовъ» не иначе, какъ выписавъ новый экземпляръ газеты съ «Приложеніемъ».

Адресъ Редакціи: спб. Невскій, 138.

Редакторъ-Издатель **В. В. Комаровъ.**

РОССІЯ

ГАЗЕТА ПОЛИТИЧЕСКАЯ и ЛИТЕРАТУРНАЯ

ПОДПИСНАЯ ЦѢНА на ГАЗЕТУ „РОССІЯ“

	съ пересылкою въ россія р.	к.	за границ. р.	к.		съ пересылкою въ россія р.	к.	за границ. р.	к.
На годъ	12	—	24	—	На 6 мѣсяц.	6	60	13	20
» 11 мѣсяц.	11	10	22	20	» 5 »	5	70	11	40
» 10 »	10	20	20	40	» 4 »	4	80	9	60
» 9 »	9	30	18	60	» 3 »	3	90	7	80
» 8 »	8	40	16	80	» 2 »	3	—	6	—
» 7 »	7	50	15	—	» 1 »	1	60	3	20

ПОДПИСКА ПРИНИМАЕТСЯ:

Въ С.-Петербургѣ, въ главной конторѣ газеты «Россія (Невскій № 86).

Допускается разсрочка платежа подписныхъ денегъ: для служащихъ—по третямъ чрезъ ихъ казначеевъ; неслужащіе же могутъ обращаться съ своими заявленями въ С. Петербургѣ (Невскій № 86).

За перемѣну адреѣсса уплаиивается 40 коп. Отделрные нумера газеты «Россія» продается по 6 коп.

ПРІЕМЪ И ПЕЧАТАНІЕ ОБЪЯВЛЕНІИ:

Плата за объявленіе: впереди текста за каждую строку петита по 50 коп позади текста по 25 коп. Контора газеты открыта ежедневно съ 10 ч. до 6 часовъ по полудни: редакція газеты открыта съ 1 часу пополудни до 10 часовъ вечера. Редакторъ принимаетъ для [illegible]ныхъ объясненій ежедневно[illegible] 2 до 5 часовъ пополудни.

Доставляемыя въ редакцію статьи должны быть за подписью и съ адресомъ, автор[illegible] безъ чего онѣ печатаемы не будутъ. Статьи, доставляе[illegible] начения условій, оплачиваются по усмотрѣнію редакціи. Рукописи яне возвращаются.

ЗАВѢДУЮТЪ ОТДѢЛАМИ:

1) Финансовымъ, экономическимъ, земскимъ и крестьянскимъ: Г. П. Сазоновъ,
2) Литературнымъ и политическимъ: А В. Амфитеатровъ.
3 Научнымъ: профессоръ П. И. Ковалевскій, dr. И. Л. Янушкевичъ.
4) Внутреннихъ вопросовъ: М. П. Петровъ.
5) Иностраннымъ: Л. Ю. Гельштейнъ.
6) Музыкальнымъ: профессоръ Н. Ѳ. Солвьевъ и Я. А Рубинштейнъ.
7) Художественнымъ И. Ф. Порфировъ.
8) Хроники: А. Н. Чермный.
9) Провинціальной хроники: М. В. Головинскій.
10) Театральной хроники: Ю. Д. Бѣляевъ.
11) Московскимъ: В. А. Гиляровскій. Общественный фельетонъ—по воскресеньямъ— Old Gentleman.

Провинціальный фельетонъ—по субботамъ—В. М. Дорошевичъ.

По средамъ печатается «Миллюнеръ» повѣсть В Г. Авсѣенко.

Постоянный корреспондентъ въ Парижѣ: А. П. Плетневъ.

Корреспондентъ въ специальной командировкѣ по недороднымъ мѣстностямъ Сергѣй Печеринъ (С. А. Сафоновъ)

Постоянные собственные корреспонденты въ Вѣнѣ, Львовѣ, Варшав[illegible] Софіи, Константинополѣ, Одессѣ и т.

(8—8)

Дозволено цензурою. Тифлисъ 7 Іюля 1899 г. სრ. ქდ. ოთხ.) ვ. ეხბაძე, რედაქტორ-გამომცემელი ვ. ვუნ